A°. 1935.

N°. 43.

PUBLICATIEBLAD.

VERBETERINGEN.

In artikel 50, tweede lid, staat: Aan den onderwijzer. Lees: Aan den onderwijzer of den vakonderwijzer.

In artikel 59 staat: gewoon lager onderwijs B. Lees: gewoon lager onderwijs A en in de eerste vijf leerjaren van eene school voor gewoon lager onderwijs B.

In artikel 124 staat: en leergangen in het strohoedenvlechten. Lees: land- of tuinbouwscholen of - leergangen; en leergangen in het strohoedenvlechten.

In artikel 147 staat: ten aanzien de scholen. Lees: ten aanzien van de scholen.

De Gouvernements-Secretaris,

GRONEMEIJER.

A°. 1935. N°. 43.

PUBLICATIEBLAD.

VERORDENING *van den 27sten Februari 1935 regelende het onderwijs in Curaçao.*

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de verordening van den 6n October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curacao, door eene nieuwe te vervangen.

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

1. Het onderwijs is huis- of schoolonderwijs.

2. Huisonderwijs is onderwijs, gezamenlijk gegeven aan kinderen uit ten hoogste drie gezinnen, mits niet in schoolgebouwen noch in gebouwen, als bedoeld in het derde lid.

3. Ieder ander onderwijs, waaronder ook het onderwijs in armeninrichtingen, gods-, gast- en werkhuizen, gestichten van weldadigheid en andere instellingen van openbaar nut gegeven, wordt voor de toepassing van deze verordening als schoolonderwijs beschouwd.

4. Op het huisonderwijs worden de bepalingen van deze verordening slechts voor wat betreft de bekwaamheid en zedelijkheid van hen, die dit onderwijs geven, in toepassing gebracht.

Artikel 2.

Het onderwijs wordt onderscheiden in:
a. voorbereidend onderwijs;
b. lager onderwijs;
c. vervolgonderwijs;
d. beroepsonderwijs.

Artikel 3.

Onder voorbereidend onderwijs wordt verstaan het onderwijs, dat aan het lager onderwijs voorafgaat. Het wordt, volgens de bepalingen van Hoofdstuk II, gegeven in afzonderlijke bewaarscholen of in voorbereidende klassen, verbonden aan scholen, waar lager onderwijs gegeven wordt.

Artikel 4.

Onder lager onderwijs wordt verstaan het onderwijs, dat, volgens de bepalingen van Hoofdstuk III, onder het aanleeren van gepaste en nuttige kundigheden, dienstbaar wordt gemaakt aan de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens der kinderen, aan hunne lichamelijke oefening en aan hunne opleiding tot alle maatschappelijke deugden. Het wordt gegeven in openbare en al of niet gesubsidieerde bijzondere scholen.

Artikel 5.

Onder vervolgonderwijs wordt verstaan het onderwijs, dat, volgens de bepalingen van Hoofdstuk IV, ten vervolge van lager onderwijs, gedurende ten minste twee achtereenvolgende leerjaren wordt gegeven aan hen, die de lagere school hebben doorloopen of om hun leeftijd deze hebben moeten verlaten.

Artikel 6.

Onder beroepsonderwijs wordt verstaan het onderwijs, dat, volgens de bepalingen van Hoofdstuk V, beoogt de leerlingen geschikt te maken voor bepaalde beroepen, ambachten of bedrijven. Het wordt gegeven in leergangen of aan voor dit doel in het leven geroepen scholen.

Artikel 7.

1. Scholen, opgericht en in stand gehouden door het Gouvernement, zijn openbare, alle andere zijn bijzondere scholen.
2. Aan bijzondere scholen wordt vanwege het Gouvernement eene geldelijke of andere ondersteuning, middellijk of onmiddellijk, slechts toegekend in de gevallen en onder de voorwaarden bij verordening vastgesteld.

Artikel 8.

1. Het aan den Openbaren Gezondheidsdienst opgedragen gezondheidstoezicht op schoolgebouwen en schoolbezoekers is van toepassing op alle lokalen of gebouwen en terreinen, waarin schoolonderwijs gegeven wordt en op de daarin werkzame onderwijzers, kweekelingen en leerlingen.
2. De Gouverneur stelt, zoowel in het belang van de gezondheid als van het onderwijs, algemeene regelen vast omtrent den bouw en de inrichting van lokalen, waarin schoolonderwijs wordt gegeven, omtrent de inrichting van terreinen voor het onderwijs in lichamelijke oefening bestemd, alsmede omtrent het aantal leerlingen, dat in die lokalen en op die terreinen tot het volgen van het onderwijs mag worden toegelaten, met dien verstande, dat deze regelen zullen gelden voor lokalen, gebouwd of verbouwd en terreinen ingericht na het in werking treden van deze verordening.

Artikel 9.

1. Schoolonderwijs wordt niet gegeven in een lokaal of gebouw, dan wel op een terrein, dat de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst acht niet te voldoen aan de regelen, bedoeld in het tweede lid van artikel 8, of dat hij afkeurt als schadelijk voor de gezondheid.
2. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst stelt de niet voldoening of de afkeuring vast bij schriftelijke en met redenen omkleede verklaring en zendt daarvan afschrift aan den Gouverneur, den Inspecteur van het Onderwijs, het hoofd van de school en, indien het eene school op een ander eiland dan Curaçao betreft, bovendien aan den Gezaghebber.
3. Hij maakt de verklaring onverwijld openbaar in het blad, waarin van gouvernementswege de officieele berichten worden geplaatst.
4. Hij stelt in daartoe leidende gevallen in de verklaring een termijn, binnen welken naar zijn oordeel de noodige veranderingen aan het lokaal, het gebouw of het terrein dienen te worden aangebracht.

5. Bij den Gouverneur kunnen tegen de uitspraak van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst in beroep komen belanghebbenden, de Inspecteur van het Onderwijs en in voorkomend geval de Gezaghebber.

6. Het beroep moet worden ingesteld binnen dertig vrije dagen, te rekenen van den dag, waarop de verklaring van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst is openbaar gemaakt.

7. De Gouverneur geeft aan elk der in beroep gekomen belanghebbenden schriftelijk en gemotiveerd kennis van zijne beslissing.

8. Hangende den termijn van beroep en daarna tot de beslissing op een beroep kan met het geven van onderwijs in het betrokken lokaal, gebouw of terrein worden voortgegaan, ten ware de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst om dringende redenen, in zijne verklaring uitdrukkelijk vermeld, anders mocht hebben bevolen.

9. Nadat de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst schriftelijk heeft verklaard, dat het betrokken lokaal, gebouw of terrein voldoende verbeterd is, mag het onderwijs worden hervat. Hieraan wordt openbaarheid gegeven op gelijke wijze als in het derde lid is aangegeven.

Artikel 10.

Op eene school mogen ten hoogste *zeshonderd* leerlingen gelijktijdig worden toegelaten, tenzij de Gouverneur om bijzondere redenen tot overschrijding van dit aantal vergunning heeft verleend.

Artikel 11.

1. Hij, die in een lokaal of terrein meer leerlingen toelaat, dan het naar de in het tweede lid van artikel 8 bedoelde regelen mag bevatten, of die, in strijd met het voorschrift van artikel 9, onderwijs laat geven in een afgekeurd lokaal, of die, als hoofd van eene school meer leerlingen tot de school toelaat dan volgens artikel 10 geoorloofd is, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden.

2. De in het eerste lid strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

3. Indien tijdens het plegen van overtreding nog geen twee jaren zijn verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens overtreding van eene of meer der strafbepalingen van het eerste lid onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste *veertien* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd* gulden worden opgelegd.

Artikel 12.

1. Behoudens het bepaalde in artikel 13 en in artikel 77, eerste lid, mag niemand onderwijs geven, die niet in het bezit is van de bij deze verordening gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid.

2. Vreemdelingen behoeven bovendien de vergunning van den Gouverneur.

Artikel 13.

De bepalingen van artikel 12 zijn niet van toepassing:

1o. in haar geheel:
op hen, die uitsluitend aan kinderen uit *één* huisgezin onderwijs geven; en

2o. enkel ten opzichte van het bewijs van bekwaamheid:

a. op hen, die uitsluitend zijn belast met het onderwijs in het vak vermeld in artikel 26 onder *h*;

b. op hen, die van het geven van onderwijs geen beroep makende en zich zonder geldelijke belooning daartoe bereid verklarende, van den Gouverneur tijdelijk vergunning hebben verkregen tot het geven van onderwijs;

c. op hen, die na van hunne bekwaamheid te hebben doen blijken van den Gouverneur eene vergunning hebben bekomen, om gedurende ten hoogste *één* jaar onderwijs te geven in een der vakken genoemd in artikel 129 onder *c*;

d. op leerlingen van de geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigde scholen of leergangen ter opleiding voor de examens, bedoeld in de artikelen 130 en 131.

Artikel 14.

Bewijzen van goed zedelijk gedrag ten behoeve van het onderwijs worden afgegeven op Curaçao door den Procureur-Generaal, op de andere eilanden door den Gezaghebber, met inachtneming der bepalingen daaromtrent door den Gouverneur vast te stellen.

Artikel 15.

Jongelieden kunnen tot het geven van onderwijs in de lagere scholen, in de voorbereidende klassen van die scholen, of in de bewaarscholen als *kweekelingen* worden toegelaten, mits zij:

a. hun *zestiende* levensjaar hebben volbracht;

b. in het bezit zijn van een of meer bewijzen van goed ze-

delijk gedrag, afgegeven door de bevoegde overheid (overheden) der plaats(en), waar de betrokkene in de laatste *twee* jaren gewoond heeft;

c. in het bezit zijn van eene verklaring van den Inspecteur van het Onderwijs, dat zij voldoende gewoon lager onderwijs hebben genoten en de noodige bedrevenheid in de Nederlandsche taal bezitten.

Artikel 16.

1. Een kweekeling mag, behoudens het bepaalde in het tweede lid, niet in eene lagere school, in de voorbereidende klassen daaraan verbonden, of in eene bewaarschool als leerkracht werkzaam zijn, dan onder toezicht en leiding van een in hetzelfde lokaal aanwezigen onderwijzer.

2. Hij mag zelfstandig onderwijs aan eene of meer klassen geven, indien hij zijn *achttiende* levensjaar heeft volbracht en in het bezit is van:

a. eene verklaring, afgegeven door den Inspecteur van het Onderwijs, dat hij voldoende kennis van de algemeene methodiek en van eene bekende methode voor het onderwijs in elk der vakken vermeld onder *a* tot en met *d* van artikel 26 bezit, voor zooverre deze noodig is voor het geven van onderwijs in die vakken in de eerste *vier* leerjaren van eene school voor gewoon lager onderwijs A;

b. een bewijs van ten minste *tweejarige* werkzaamheid als kweekeling, in den zin van het eerste lid, aan eene of meer scholen, hetzij in Curaçao, hetzij in Nederland, in Nederlandsch-Indië of in Suriname, afgegeven door het hoofd (of de hoofden) van die school (of scholen).

Artikel 17.

1. Zij, die krachtens hunne volgens de bepalingen van deze verordening erkende bekwaamheid daartoe met het geven van onderwijs zijn belast, worden in deze verordening onderwijzers genoemd.

2. Personen, die uitsluitend zijn belast met het geven van onderwijs in een of meer van de vakken in artikel 26 vermeld onder *h* tot en met *s*, worden vakonderwijzers genoemd.

3. Waar in deze verordening of in de tot uitvoering daarvan genomen besluiten of beschikkingen van onderwijzers of vakonderwijzers gesproken wordt, zijn mede onderwijzeressen of vakonderwijzeressen bedoeld, tenzij van het tegendeel duidelijk blijkt.

Artikel 18.

1. De Gouverneur is bevoegd om aan een onderwijzer, die bij het geven van onderwijs leeringen verspreidt, strijdig met de goede zeden, of aansporende tot ongehoorzaamheid aan de wettelijke regelingen van Curaçao, van Nederland, van Nederlandsch-Indië of van Suriname, een verbod tot het geven van onderwijs in Curaçao op te leggen.

2. Gelijke bevoegdheid komt den Gouverneur toe ten aanzien van den onderwijzer, die een ergerlijk levensgedrag leidt.

3. Het verbod tot het geven van onderwijs kan in de gevallen, waarin de vorige leden toepassing hebben gevonden, door den Gouverneur worden opgeheven.

4. Hij, aan wien een verbod tot het geven van onderwijs is opgelegd, wordt, evenals de onderwijzer, die bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak van de uitoefening van dat beroep is ontzet, zoo spoedig doenlijk uit de mogelijk door hem vervulde betrekking bij het onderwijs ontslagen.

Artikel 19.

Deze verordening is niet van toepassing op:

a. de scholen of cursussen, uitsluitend bestemd voor het onderwijs in een of meer van de vakken vermeld onder *h* tot en met *k* van artikel 26;

b. het onderwijs gegeven aan militairen en de militairen, die daarmede zijn belast;

c. het onderwijs gegeven aan politiedienaren en hen, die daarmede zijn belast;

d. het onderwijs aan gevangenen gegeven, behoudens de bepalingen omtrent de bekwaamheid van hen, die dit onderwijs geven.

HOOFDSTUK II.

Van het voorbereidend onderwijs

Artikel 20.

1. Het voorbereidend onderwijs kan, behalve door het oprichten van openbare bewaarscholen of het instellen van voorbereidende klassen aan openbare scholen voor lager onderwijs, worden bevorderd door het verleenen van bijdragen uit 's Lands kas aan bijzondere bewaarscholen, of ten behoeve van voorbereidende klassen, aan bijzondere scholen voor lager onderwijs verbonden.

2. De voorbereidende klassen, hoewel administratief een deel uitmakende van de school, waaraan zij verbonden zijn en staande onder het toezicht van het hoofd van die school, worden voor de toepassing van deze verordening overigens als op zichzelf staande beschouwd.

3. De Gouverneur regelt de inrichting van het openbaar voorbereidend onderwijs en hetgeen verder tot uitvoering van het bepaalde in het eerste lid noodig is.

Artikel 21.

De Gouverneur stelt regelen vast omtrent den leeftijd, waarop de kinderen tot de geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigde bewaarscholen of tot de voorbereidende klassen, aan geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigde scholen voor lager onderwijs verbonden, worden toegelaten en waarop zij de scholen of de klassen moeten verlaten.

Artikel 22.

Het werkplan van de in artikel 20 bedoelde bewaarscholen en voorbereidende klassen omvat:

a. spelen, vooral dienstbaar gemaakt aan de lichamelijke ontwikkeling;
b. aanschouwingsoefeningen tot ontwikkeling van de zinnen en het verwerven van kennis omtrent de omgeving;
c. oefening van de hand;
d. het aanbrengen van begrippen van kleine hoeveelheden;
e. vertellen;
f. spreekoefeningen en het leeren opzeggen van kinderversjes;
g. zingen op het gehoor.

Artikel 23.

1. Aan het hoofd van eene bewaarschool staat eene onderwijzeres, ten minste benoembaar tot onderwijzeres 4e klasse.

2. Zij kan worden bijgestaan ten minste door eene of meer vrouwelijke kweekelingen, als bedoeld in artikel 16, in voege als daar omschreven, of door eene of meer onderwijzeressen. benoembaar tot onderwijzeres 4e klasse.

Artikel 24.

Het onderwijs in voorbereidende klassen, verbonden aan scholen voor lager onderwijs, wordt gegeven door onderwijzeressen, benoembaar tot onderwijzeres 4e klasse, of ten minste

door vrouwelijke kweekelingen, als bedoeld in artikel 16, in voege als daar omschreven.

Artikel 25.

Het voorbereidend onderwijs, voor zoover het geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas wordt bekostigd, wordt op de Benedenwindsche Eilanden in het Nederlandsch, op de Bovenwindsche Eilanden in het Engelsch gegeven.

HOOFDSTUK III.

Van het Lager Onderwijs.

§ 1. Van het Openbaar Onderwijs.

a. *Van het onderwijs.*

Artikel 26.

1. De vakken, waarin openbaar lager onderwijs kan worden gegeven, zijn:
a. lezen;
b. schrijven;
c. rekenen;
d. Nederlandsche taal;
e. geschiedenis van Nederland en van Curaçao;
f. aardrijkskunde;
g. kennis der natuur;
h. zingen;
i. teekenen;
j. lichamelijke oefening;
k. handwerken voor meisjes;
l. Spaansche taal;
m. Engelsche taal;
n. Fransche taal;
o. Hoogduitsche taal;
p. wiskunde;
q. handelskennis;
r. algemeene geschiedenis;
s. handenarbeid;
t. landbouw- en tuinbouwkunde.

2. Onder geschiedenis van Nederland en van Curaçao kan mede begrepen zijn eenige kennis van de staatsinrichting van Nederland en van Curaçao, onder kennis der natuur eenige kennis van de gezondheidsleer en onder algemeene

geschiedenis eenige kennis van de inrichting en werkwijze van den Volkenbond.

Artikel 27.

1. Het lager onderwijs wordt verdeeld in:
a. gewoon lager onderwijs;
b. uitgebreid lager onderwijs;
c. meer uitgebreid lager onderwijs.
2. Het gewoon lager onderwijs omvat twee categorieën, A en B.

Artikel 28.

1. Het gewoon lager onderwijs A wordt gegeven in scholen met *zes* achtereenvolgende leerjaren. Het onderwijs omvat de vakken in artikel 26 vermeld onder *a* tot en met *d*; voor de Bovenwindsche Eilanden bovendien vak *m*.

2. Het onderwijs in de in het eerste lid genoemde vakken wordt gegeven in elk leerjaar gedurende ten minste *achttien* uren per week.

3. Indien gedurende meer dan achttien uren per week onderwijs gegeven wordt, mag het onderwijs in de daarboven uitgaande uren ook omvatten de eerste beginselen van een of meer der vakken, vermeld onder *e* tot en met *i* en, indien de school, hetzij uitsluitend meisjes, hetzij jongens en meisjes tot leerlingen heeft, het vak vermeld onder *k* van artikel 26.

Artikel 29.

1. Het gewoon lager onderwijs B wordt gegeven in scholen met *zes* of *zeven* achtereenvolgende leerjaren. Het onderwijs omvat de vakken in artikel 26 vermeld onder *a* tot en met *j*; voor de Bovenwindsche Eilanden bovendien vak *m*.

2. Het onderwijs wordt gegeven in elk leerjaar gedurende ten minste *twintig* uren per week en, indien de school, hetzij uitsluitend meisjes, hetzij jongens en meisjes tot leerlingen heeft, bovendien aan de meisjes gedurende ten minste *een* uur per week in het vak vermeld onder *k* van artikel 26.

3. Indien gedurende meer dan twintig of, in scholen, die meisjes tot leerlingen hebben, voor wat de meisjes betreft, gedurende meer dan een en twintig uren per week onderwijs gegeven wordt, mag het onderwijs in de daarboven uitgaande uren ook omvatten het vak vermeld onder *s*, en te beginnen met het vierde of met het vijfde leerjaar, *een* of *twee* der vakken vermeld onder *l*, *m* en *n* van artikel 26.

Artikel 30.

1. Het uitgebreid lager onderwijs wordt gegeven in scholen met *zeven* of *acht* achtereenvolgende leerjaren. Het onderwijs omvat de vakken in artikel 26 vermeld onder *a* tot en met *j*; voor de Bovenwindsche Eilanden bovendien vak *m*. Voorts wordt onderwijs gegeven in ten minste *twee* van de vakken vermeld onder *l*, *m*, *n*, *p*, *q*, *s* en *t*, waarvan ten minste *één* vermeld onder *l*, *m* en *n* van artikel 26.

2. Het onderwijs wordt gegeven in elk leerjaar gedurende ten minste *twintig* uren per week, waarvan in het vierde tot en met het zesde leerjaar gedurende ten minste *achttien* uren en in het zevende en in het achtste leerjaar gedurende ten minste *zestien* uren per week in de vakken vermeld onder *a* tot en met *j* en voor de Bovenwindsche Eilanden bovendien in vak *m* van artikel 26.

3. Indien de school, hetzij uitsluitend meisjes, hetzij jongens en meisjes tot leerlingen heeft, wordt bovendien aan de meisjes gedurende ten minste *een* uur per week onderwijs gegeven in het vak vermeld onder *k* van artikel 26.

Artikel 31.

1. Het meer uitgebreid lager onderwijs wordt gegeven in scholen met *negen* of *tien* achtereenvolgende leerjaren, met dien verstande, dat aan scholen met negen leerjaren eene vervolgklasse kan worden toegevoegd. Het onderwijs omvat de vakken in artikel 26 vermeld onder *a* tot en met *j*; voor de Bovenwindsche Eilanden bovendien vak *m*. Voorts wordt onderwijs gegeven in ten minste *vier* van de vakken vermeld onder *l* tot en met *t*, waarvan ten minste *twee* vermeld onder *l*, *m* en *n* van artikel 26.

2. Het onderwijs wordt gegeven in de eerste drie leerjaren gedurende ten minste *twee en twintig*, in de volgende leerjaren gedurende ten minste *drie en twintig* uren per week.

3. In het vierde leerjaar worden ten minste *achttien*, in het vijfde en in het zesde leerjaar ten minste *zestien* en in het zevende en in de volgende leerjaren ten minste *twaalf* uren per week besteed aan het onderwijs in de vakken vermeld onder *a* tot en met *j* van artikel 26.

4. Indien de school, hetzij uitsluitend meisjes, hetzij jongens en meisjes tot leerlingen heeft, wordt bovendien aan de meisjes onderwijs gegeven in het vak vermeld onder *k* van artikel 26, met dien verstande, dat van de aantallen uren genoemd in het tweede en in het derde lid, voor haar in elk leerjaar ten hoogste *twee* uren besteed worden aan het onderwijs in dit vak.

Artikel 32

De regeling van de schooltijden, die van de vacantiën, het leerplan, de lijst van de bij het onderwijs te gebruiken boeken en de verdeeling van de leerlingen in klassen, worden door het hoofd van de school, na bespreking met de gezamenlijke onderwijzers, ontworpen en door den Inspecteur van het Onderwijs, zoo noodig na wijziging, vastgesteld.

Artikel 33.

Het leerplan geeft aan den omvang van het onderwijs, het aantal uren, dat besteed zal worden aan elk vak afzonderlijk, alsmede het aantal leerjaren voor elk vak en de verdeeling van de leerstof over de verschillende leerjaren, opdat een voldoend en regelmatig voortschrijdend onderwijs in die leervakken worde verkregen.

Artikel 34.

1. Het hoofd van eene school ontwerpt, na overleg met de onderwijzers, voor elk schooljaar een rooster van lesuren en onderwerpt die aan de goedkeuring van den Inspecteur van het Onderwijs.

2. Het aantal uren voor elk vak moet gelijk zijn aan het aantal in het leerplan vastgesteld.

3. De Inspecteur van het Onderwijs stelt dezen rooster van lesuren, zoo noodig na wijziging, vast.

Artikel 35.

1. Bij de regeling van de schooltijden wordt door het vrijgeven van uitdrukkelijk in de regeling genoemde uren gezorgd, dat de schoolgaande kinderen, in de schoollokalen of elders, godsdienstonderwijs van de godsdienstleeraren kunnen genieten.

2. Omtrent de vrijgeving wordt overleg gepleegd op Curaçao tusschen den Inspecteur van het Onderwijs en de godsdienstleeraren, op de andere eilanden tusschen den Gezaghebber en de godsdienstleeraren.

3. Bij verschil beslist de Gouverneur.

Artikel 36.

Het onderwijs wordt in het Nederlandsch gegeven. Op de Bovenwindsche Eilanden kan het, naar regelen door den

Gouverneur vast te stellen, geheel of gedeeltelijk in het Engelsch gegeven worden.

b. *Van de scholen.*

Artikel 37.

1. De Gouverneur bepaalt het aantal scholen, waaraan van Landswege onderwijs wordt gegeven.

2. De Gouverneur wijst de gebouwen en de terreinen aan, waar lagere scholen worden in stand gehouden.

3. De Gouverneur bepaalt voorts voor elke school den aard van het onderwijs, als bedoeld in artikel 27, dat er gegeven wordt en met inachtneming van het gestelde in de artikelen 28 tot en met 31 het aantal leerjaren, het aantal lesuren per week en de vakken van onderwijs.

4. De Gouverneur stelt een reglement voor de scholen vast.

Artikel 38.

1. Eene school, opgericht om eenige klassen van eene reeds bestaande school, welke te weinig plaats bood voor het aantal daar schoolgaande kinderen, te ontlasten, wordt eene filiaalschool van de laatste genoemd. De eerstbestaande school wordt, ter onderscheiding van de filiaalschool, de hoofdschool genoemd.

2. Ten aanzien van het aantal en de bekwaamheid van de onderwijzers, het leerplan en den rooster van lesuren, worden op de filiaalschool dezelfde voorschriften toegepast, welke voor de hoofdschool gelden.

3. De Gouverneur bepaalt, welke scholen filiaalscholen zijn, welke school in elk der gevallen als hoofdschool wordt aangemerkt en of een van de onderwijzers der filiaalschool met de functies van hoofd der school zal worden belast.

c. *Van de onderwijzers.*

Artikel 39.

1. Om tot onderwijzer of tot vakonderwijzer te kunnen worden benoemd, wordt, behalve de vereischte bekwaamheid ingevolge de bepalingen van deze verordening, gevorderd het overleggen van een of meer bewijzen van goed zedelijk gedrag, afgegeven door de bevoegde overheid (overheden) der plaats(en), waar de betrokkene in de laatste *twee* jaren gewoond heeft.

Artikel 40.

De onderwijzers worden benoemd tot onderwijzers 1e, 2e, 3e of 4e klasse, of tot kweekeling.

Artikel 41.

Aan den eisch van bekwaamheid om te kunnen worden benoemd tot onderwijzer 1e klasse voldoet:

a. hij, die in het bezit is van ten minste de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, bedoeld bij de Lager Onderwijswet 1920, of van de akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer, in Nederlandsch-Indië verkregen, of van de akte van bekwaamheid als onderwijzer van den 1en rang, in Suriname behaald;

b. hij, die boven de akte(n) van bekwaamheid, als gevorderd voor eene benoeming tot onderwijzer 3e klasse, of tot onderwijzer 2e klasse, in het bezit is van akten van bekwaamheid in ten minste *drie* van de vakken, of van eene in Nederland behaalde middelbare akte in ten minste *één* van de vakken, genoemd in artikel 129 onder *c* en aldaar vermeld onder 1o. tot en met 6o.

Artikel 42.

Aan den eisch van bekwaamheid om te kunnen worden benoemd tot onderwijzer 2e klasse voldoet hij, die boven de akte van bekwaamheid, als gevorderd voor eene benoeming tot onderwijzer 3e klasse, in het bezit is van akten van bekwaamheid in ten minste *twee* van de vakken, genoemd in artikel 129 onder *c*, waarvan ten minste *één* aldaar vermeld onder 1o. tot en met 6o.

Artikel 43.

Aan den eisch van bekwaamheid om te kunnen worden benoemd tot onderwijzer 3e klasse voldoet:

a. hij, die in het bezit is van ten minste de akte van bekwaamheid als onderwijzer, bedoeld in artikel 131;

b. hij, die in het bezit is van ten minste eene akte van bekwaamheid, welke ingevolge de uitvoeringsvoorschriften, bedoeld in artikel 128, derde lid, met de akte bedoeld onder *a* is gelijkgesteld.

Artikel 44.

Aan den eisch van bekwaamheid om te kunnen worden

benoemd tot onderwijzer 4e klasse voldoet:

a. hij, die in het bezit is van ten minste de akte van bekwaamheid als hulponderwijzer, bedoeld in artikel 130;

b. hij, die in het bezit is van ten minste eene akte van bekwaamheid, welke ingevolge de uitvoeringsvoorschriften, bedoeld in artikel 128, derde lid, met de akte bedoeld onder *a* is gelijkgesteld;

c. hij, die in het bezit is van een bewijs van toelating, bedoeld in het vierde lid van artikel 58 der verordening van den 6den October 1906 (Publicatieblad 1907 No. 5) regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Artikel 45.

Aan den eisch van bekwaamheid om te kunnen worden benoemd tot kweekeling, voldoet hij, die in het bezit is van ten minste de verklaring van den Inspecteur van het Onderwijs, bedoeld in artikel 16, tweede lid.

Artikel 46.

Hij, die voldoet aan den eisch van bekwaamheid om te kunnen worden benoemd tot onderwijzer van eene bepaalde klasse, wordt geacht te voldoen aan den eisch van bekwaamheid om te kunnen worden benoemd tot onderwijzer van eene lagere klasse, of tot kweekeling.

Artikel 47.

Om tot onderwijzer op de Bovenwindsche Eilanden te kunnen worden benoemd, wordt behalve het in artikel 39 gevorderde, vereischt de bekwaamheid tot het geven van onderwijs in de Engelsche taal of het bezit van eene verklaring van den Inspecteur van het Onderwijs, dat de betrokkene voldoende kennis van de Engelsche taal bezit om in die taal het onderwijs te kunnen geven.

Artikel 48.

1. De Inspecteur van het Onderwijs, de betrokken Gezaghebber, de Commissie van Onderwijs of de Raad van Politie is bevoegd aan den Gouverneur voor te stellen om een onderwijzer of een vakonderwijzer, die onder zijn of haar toezicht werkzaam is, te schorsen.

2. De schorsing geschiedt zonder of met geheelen of gedeeltelijken stilstand van bezoldiging.

Artikel 49.

1. Ontslag aan een onderwijzer of een vakonderwijzer wordt door den Gouverneur verleend al dan niet op voordracht van den Inspecteur van het Onderwijs, van de Commissie van Onderwijs, of van den Raad van Politie in welks ambtsgebied de onderwijzer werkzaam is.

2. Het ontslag kan zonder het praedicaat eervol worden verleend, in welk geval de Gouverneur tevens kan verklaren, dat de ontslagen onderwijzer of de vakonderwijzer de benoembaarheid tot onderwijzer of tot vakonderwijzer heeft verloren.

Artikel 50.

1. De onderwijzer of de vakonderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden.

2. Aan den onderwijzer, die zich in dit opzicht aan plichtsverzuim schuldig maakt, kan door den Gouverneur voor ten hoogste *één jaar* en bij herhaling der overtreding voor *onbepaalden tijd* een verbod tot het geven van onderwijs aan eene openbare school in Curaçao worden opgelegd.

3. Het geven van godsdienstonderwijs blijft aan de godsdienstleeraren overgelaten.

Artikel 51.

1. De onderwijzer of de vakonderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat steun verleent aan anti-sociale of anti-nationale invloeden, alsook aan op rassentegenstelling gegronde opvattingen.

2. Aan den onderwijzer en den vakonderwijzer, die zich in dit opzicht aan plichtsverzuim schuldig maakt, kan door den Gouverneur voor ten hoogste *één jaar* en bij herhaling der overtreding voor *onbepaalden tijd* een verbod tot het geven van onderwijs in Curaçao worden opgelegd.

Artikel 52.

Het is den onderwijzer verboden handel of nering te drijven of eenig beroep, behalve het geven van onderwijs, uit te oefenen.

Artikel 53.

1. Het is den onderwijzer verboden ambten of bedieningen

te bekleeden, voor zoover deze niet zijn van kerkelijken of daarmede naar het oordeel van den Gouverneur gelijkgestelden aard, of te gedoogen, dat te zijnen huize handel of nering gedreven wordt door de leden van zijn gezin.

2. Zoowel van het eene als van het andere verbod kan de Gouverneur ontheffing verleenen.

Artikel 54.

De Gouverneur kan den onderwijzer, die de voorschriften, in de artikelen 52 en 53 gesteld, overtreedt, de straf van ontslag opleggen.

Artikel 55.

1. De onderwijzer, aan wien de leiding en het beheer van eene school is opgedragen, wordt in deze verordening genoemd hoofd van eene school.

2. Hij moet, om voor eene opdracht, als in het eerste lid bedoeld, in aanmerking te komen, zijn *drieëntwintigste* levensjaar hebben volbracht.

Artikel 56.

1. Ten aanzien van de bekwaamheid van den onderwijzer, die met de functies van hoofd van eene school wordt belast, is vereischt:

a. voor eene school voor meer uitgebreid lager onderwijs, de benoembaarheid tot onderwijzer 1e klasse;
b. voor eene school voor uitgebreid lager onderwijs, de benoembaarheid tot onderwijzer 2e klasse;
c. voor eene school voor gewoon lager onderwijs B, de benoembaarheid tot onderwijzer 3e klasse;
d. voor eene school voor gewoon lager onderwijs A, de benoembaarheid tot onderwijzer 4e klasse.

2. De waarneming van de leiding en het beheer van eene school kan echter voor ten hoogste *zes* maanden worden opgedragen aan een onderwijzer, die den gevorderden leeftijd, of de vereischte benoembaarheid niet bezit.

Artikel 57.

1. Ten aanzien van de bekwaamheid van de overige onderwijzers is vereischt:

a. voor hem, die geplaatst wordt in het 7e of in een hooger leerjaar van eene school voor meer uitgebreid lager

onderwijs, de benoembaarheid tot onderwijzer 1e klasse;

b. voor hem, die verder aan eene school voor meer uitgebreid lager onderwijs geplaatst wordt en voor hem, die geplaatst wordt in het 4e of in een hooger leerjaar van eene school voor uitgebreid lager onderwijs, dan wel in het 5e of in een hooger leerjaar van eene school voor gewoon lager onderwijs B, de benoembaarheid tot onderwijzer 3e klasse;

c. voor hem, die verder aan eene school voor uitgebreid lager onderwijs, of aan eene school voor gewoon lager onderwijs geplaatst wordt en voor hem, die geplaatst wordt in het 5e of in het 6e leerjaar van eene school voor gewoon lager onderwijs A, de benoembaarheid tot onderwijzer 4e klasse;

d. voor hem, die geplaatst wordt in een van de eerste vier leerjaren van eene school voor gewoon lager onderwijs A, de benoembaarheid tot kweekeling.

2. De Gouverneur is bevoegd om van het bepaalde in het eerste lid voor ten hoogste *twee* leerkrachten van eene school en in elk van deze gevallen voor ten hoogste *zes* maanden af te wijken.

Artikel 58.

Indien een onderwijzer is benoemd in, of benoembaar is tot eene klasse hooger dan die, welke voor de school waaraan en het leerjaar waarin hij geplaatst is, naar het bepaalde in de artikelen 56 en 57, vereischt wordt, behoudt of verkrijgt hij de aanspraken aan de klasse, waarin hij benoemd is, of waartoe hij benoembaar is, verbonden; deze aanspraken zullen echter niet verder reiken dan de maximum-aanspraken verbonden aan de klasse, vereischt voor de school waaraan en het leerjaar waarin hij geplaatst is, doch voor den onderwijzer, die met de functies van hoofd van eene school, als bedoeld onder *b*, *c* en *d* van artikel 56, eerste lid, is belast, den onderwijzer geplaatst aan eene school voor meer uitgebreid lager onderwijs, of in het derde leerjaar van eene school voor uitgebreid lager onderwijs, of in het vierde leer-leerjaar van eene school voor gewoon lager onderwijs A of B, niet verder dan de maximum-aanspraken verbonden aan de klasse, naasthooger aan die, welke voor de school waaraan en het leerjaar waarin hij geplaatst is, wordt vereischt.

2. Het bepaalde in het eerste lid ondergaat ten aanzien van de onderwijzers, verbonden aan eene school voor gewoon lager onderwijs A, in zooverre uitbreiding, dat, het hoofd van de school niet medegeteld, bij een even aantal

onderwijzers de helft, bij een oneven aantal de kleinste helft, de aanspraken van onderwijzer 4e klasse heeft, mits zij benoembaar zijn tot die of tot eene hoogere klasse.

Artikel 59.

Aan de eischen ten opzichte van de bekwaamheid der overige onderwijzers, als bedoeld in artikel 57, eerste lid, wordt geacht ook voldaan te zijn, wanneer in de eerste vier leerjaren van eene school voor gewoon lager onderwijs B of van eene school voor uitgebreid lager onderwijs, onderwijzers onderling van plaats zijn verwisseld.

Artikel 60.

De Gouverneur bepaalt het aantal onderwijzers en vakonderwijzers, werkzaam eene school voor meer uitgebreid lager onderwijs.

Artikel 61.

Aan elke school voor uitgebreid lager onderwijs wordt, behalve het hoofd van de school, één onderwijzer vereischt, zoodra het aantal leerlingen meer dan *dertig* en twee onderwijzers, zoodra het meer dan *zestig* bedraagt; voor elk *vijftigtal* leerlingen boven de zestig wordt één onderwijzer meer vereischt.

Artikel 62.

Aan elke school voor gewoon lager onderwijs B wordt, behalve het hoofd van de school, één onderwijzer vereischt, zoodra het aantal leerlingen meer dan *veertig* bedraagt; voor elk *vijftigtal* leerlingen boven de veertig wordt één onderwijzer meer vereischt.

Artikel 63.

Aan elke school voor gewoon lager onderwijs A wordt, behalve het hoofd van de school, één onderwijzer vereischt, zoodra het aantal leerlingen meer dan *vijftig* bedraagt; voor elk *vijfenvijftigtal* leerlingen boven de vijftig wordt één onderwijzer meer vereischt.

Artikel 64.

1. Bij de toepassing van de artikelen 61 tot en met 63

wordt het aantal vereischte onderwijzers bij het begin van elk dienstjaar bepaald en tot grondslag genomen het gemiddeld getal leerlingen, berekend overeenkomstig door den Gouverneur te geven voorschriften, naar de aantallen, die op den laatsten dag van elke maand van het voorafgaand dienstjaar als schoolgaande bekend stonden.

2. Waar die grondslag, tengevolge van het tijdstip van oprichting van eene school niet kan worden vastgesteld, geldt voor het dienstjaar, waarin de opening van de school plaats vindt, het gemiddeld getal leerlingen berekend naar de aantallen, die op den laatsten dag van de maand volgende op die, waarin de school geopend is, en op de daarop volgende dagen van het dienstjaar, als bedoeld in het eerste lid, als schoolgaande bekend stonden.

3. Onder dienstjaar wordt in dit en de volgende artikelen verstaan een kalenderjaar.

Artikel 65.

1. Onder het aantal onderwijzers, bedoeld in de artikelen 61 tot en met 63, worden vakonderwijzers niet medegerekend.

2. Indien bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, is de Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, bevoegd om te bepalen, dat voor eenig diensjaar, of gedeelte daarvan, aan eene school meer of minder onderwijzers dan het aantal krachtens de artikelen 61 tot en met 63, of een of meer vakonderwijzers werkzaam zullen zijn.

Artikel 66.

De onderwijzers en vakonderwijzers genieten eene bezoldiging, naar de regeling door den Gouverneur vastgesteld. In deze regeling worden opgenomen de toelagen van de hoofden van scholen en die op grond van akten van bekwaamheid verleend.

d. *Van de leerlingen.*

Artikel 67.

1. De scholen zijn, behoudens het bepaalde in het tweede lid, voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid toegankelijk.

2. Weigering om een kind tot eene school toe te laten mag alleen geschieden, indien zich binnen den afstand van drie kilometer der school, gemeten langs den kortsten gebruike-

lijken weg eene openbare school bevindt, waarop voor dat kind plaatsing te verkrijgen is.

Artikel 68.

De Gouverneur stelt regelen vast omtrent de leeftijden, waarop de kinderen tot de scholen worden toegelaten en waarop zij deze moeten verlaten.

Artikel 69.

1. Het hoofd van eene school is bevoegd om eenmaal 's jaars, bij het begin van het schooljaar, leerlingen tot de school toe te laten.

2. Toelating van leerlingen in den loop van het schooljaar is intusschen geoorloofd, indien zij reeds lager onderwijs genoten hebben.

Artikel 70.

1. De tot eene school toegelaten kinderen zijn in elke klasse verplicht aan het onderwijs in alle aldaar onderwezen vakken deel te nemen.

2. Indien bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan op Curaçao de Inspecteur van het Onderwijs en op de andere eilanden de Gezaghebber geheele of gedeeltelijke vrijstelling verleenen van de deelneming aan het onderwijs in het vak in artikel 26 vermeld onder *j*, of in een of meer der vakken aldaar vermeld onder *l* tot en met *s*.

Artikel 71.

De Inspecteur van het Onderwijs op Curaçao en de Gezaghebber op de andere eilanden zijn bevoegd om bij uitzondering ten behoeve van kinderen, die niet als leerling van eene school voor uitgebreid, of meer uitgebreid lager onderwijs worden ingeschreven vergunning te verleenen tot het bijwonen van het onderwijs in een of meer der vakken in het zevende of in een hooger leerjaar van die school.

Artikel 72.

1. Het hoofd van eene school heeft, na verkregen instemming van de Commissie van Onderwijs of den Raad van Politie, onder wier (wiens) toezicht de school staat, de bevoegdheid leerlingen tijdelijk of blijvend van de school te verwijderen.

2. De in het eerste lid bedoelde instemming is niet noodig, wanneer de verwijdering van een leerling voor ten hoogste *drie* dagen geschiedt.

e. Van de schoolgelden.

Artikel 73.

1. Het lager onderwijs wordt kosteloos verstrekt aan kinderen van onvermogenden.
2. Overigens kan ter tegemoetkoming in de kosten van het lager onderwijs van de ouders, voogden of verzorgers van leerlingen schoolgeld geheven worden.

Artikel 74.

1. De Gouverneur regelt de hoegrootheid van het schoolgeld alsmede de wijze van invordering.
2. De Gouverneur is bevoegd om in bijzondere gevallen vrijstelling van betaling, dan wel vermindering van schoolgeld te verleenen.
3. Het hoogste verschuldigde bedrag voor een leerling mag het gemiddelde bedrag per leerling van de kosten der school niet te boven gaan.
4. Het gemiddeld bedrag, bedoeld in het derde lid, wordt berekend door het gezamenlijk bedrag der kosten van de school te deelen door het geheele aantal leerlingen, die van de school geregeld gebruik maken.

§ 2. Van het bijzonder onderwijs.

A. Algemeene Bepalingen.

Artikel 75.

1. Om onderwijs aan eene bijzondere lagere school te mogen geven moet de betrokkene voldoen aan de eischen aan den onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs gesteld.
2. Hij mag niet worden aangesteld, voordat de Inspecteur van het Onderwijs schriftelijk heeft verklaard, dat hij aan de in het eerste lid bedoelde eischen voldoet.
3. Hij, die in strijd handelt met het bepaalde in het tweede lid, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste *tweehonderd en vijftig* gulden.
4. De feiten, bij dit artikel strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 76.

1. Tenzij er een hoofd bepaald is aangewezen, wordt de onderwijzer, die de lessen der school regelt, geacht aan haar hoofd te staan.

2. Om als hoofd van eene bijzondere school te kunnen worden aangewezen, moet de onderwijzer zijn *drieëntwintigste* levensjaar volbracht hebben.

3. De Gouverneur kan van het vereischte in het tweede lid voor ten hoogste *zes* maanden ontheffing verleenen.

Artikel 77.

1. Een vreemdeling, die niet in het bezit is van eene der bij deze verordening gevorderde bewijzen van bekwaamheid doch wel van eene buitenlandsche onderwijsakte, mag slechts met toestemming van den Gouverneur eene school openen en in stand houden, waar uitsluitend aan kinderen van eene vreemde nationaliteit onderwijs wordt gegeven door personen, die tot het geven van onderwijs, blijkens hunne buitenlandsche onderwijsakte, de vereischte bekwaamheid bezitten.

Artikel 78.

Het hoofd van eene school geeft uiterlijk *ééne* maand vóór het tijdstip, waarop hij de school zou willen openen, van zijn voornemen schriftelijk kennis aan den Gouverneur met opgave van:

a. het bestuur van de school;
b. de aan de school verbonden onderwijzers;
c. de bekwaamheden van die onderwijzers;
d. de kweekelingen, die aan de school werkzaam zullen zijn;
e. de vakken, waarin onderwijs zal worden gegeven en door welken onderwijzer;
f. de schooltijden en de vacantiën;
g. de verdeeling van de leerstof over de klassen.
h. den rooster van lesuren.

Artikel 79.

1. Het hoofd van eene school mag deze niet openen, dan nadat daartoe de toestemming van den Gouverneur is verkregen en zulks op straffe als in het derde lid van artikel 75 is bepaald.

2. Het in het eerste lid strafbaar gesteld feit wordt beschouwd als overtreding.

Artikel 80.

1. De Gouverneur is bevoegd de toestemming, bedoeld in artikel 79, terug te nemen en sluiting van de school te bevelen.

2. Hij doet dit, den Raad van Bestuur gehoord, bij met redenen omkleede beschikking.

Artikel 81.

1 Binnen tien dagen na het openen van eene school verstrekt het hoofd van de school aan den Inspecteur van het Onderwijs de gegevens bedoeld in artikel 78.

2. Indien de school gevestigd is op een ander eiland dan Curaçao, verstrekt het hoofd van de school de in artikel 78 bedoelde gegevens, met uitzondering van die onder *g* vermeld, tevens aan den Gezaghebber van het eiland.

3. Hij, die in strijd handelt met het bepaalde in het eerste en (of) in het tweede lid, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden.

4. De feiten, bij dit artikel strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 82.

1. Het hoofd van eene school geeft zoo spoedig mogelijk aan den Inspecteur van het Onderwijs en, indien de school gevestigd is op een ander eiland dan Curaçao, tevens aan den Gezaghebber van het eiland, kennis van:

a. het sluiten of heropenen van eene school;

b. alle wijzigingen in de gegevens bedoeld in artikel 78, met dien verstande, dat de wijzigingen van de gegevens aldaar genoemd onder *g*, alleen aan den Inspecteur van het Onderwijs worden gezonden;

en zulks op straffe als in het derde lid van artikel 81 is bepaald.

2. De in het eerste lid strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

3. Het bepaalde sub *b* in het eerste lid is niet van toepassing op scholen, ten behoeve van welke uitkeeringen uit 's Lands kas geschieden, voor welke scholen, met betrekking tot het aldaar bepaalde afzonderlijke voorschriften gelden.

B. VAN HET GESUBSIDIEERD BIJZONDER ONDERWIJS.

a. *Van de voorwaarden tot het verkrijgen van uitkeeringen.*

Artikel 83.

1. Aan de besturen van bijzondere scholen voor lager on-

derwijs kunnen over elk dienstjaar uitkeeringen uit 's Lands kas worden verleend onder de voorwaarden omschreven in de volgende artikelen.

2. Eene bijzondere school voor lager onderwijs, welke voor uitkeeringen uit 's Lands kas in aanmerking komt, wordt in deze verordening verder gesubsidieerde school genoemd.

Artikel 84.

1. De school staat onder het Bestuur van eene instelling of vereeniging, die in Curaçao rechtspersoonlijkheid bezit en geldelijk onafhankelijk is van het aan de school verbonden personeel.

2. De school moet voorzien in eene door den Gouverneur erkende behoefte.

3. Het leerplan wordt aan den Inspecteur van het Onderwijs medegedeeld en moet door dezen voor gezien zijn geteekend.

4. Het onderwijs wordt gegeven volgens een aan den Inspecteur van het Onderwijs medegedeelden rooster van lesuren, welke door dezen voor gezien moet zijn geteekend.

5. Het onderwijzend personeel voldoet, wat aantal en bekwaamheid betreft, aan de in deze verordening ten aanzien van eene soortgelijke openbare school gestelde eischen.

6. Het onderwijzend personeel geniet een inkomen op denzelfden voet als voor dat van de openbare scholen is vastgesteld.

7. Het onderwijzend personeel behoort te zijn voorzien van eene door het bestuur van de school onderteekende akte van benoeming.

8. De heffing van schoolgeld geschiedt volgens de beginselen, welke voor de overeenkomstige openbare scholen gelden en tot ten minste het bedrag, dat voor de betrokken leerlingen op deze scholen verschuldigd zou zijn. Het bestuur van de gesubsidieerde school stort dit bedrag in 's Lands kas.

9. De leeftijden, waarop de kinderen tot de school worden toegelaten en deze moeten verlaten, zijn gelijk aan die, welke voor de overeenkomstige openbare scholen zijn vastgesteld.

10. Indien de school gelegen is op meer dan 3 kilometer afstand, gemeten langs den korsten gebruikelijken weg, van eene openbare school, worden de leerlingen, wier ouders of verzorgers op grond van gemoedsbezwaren zulks verlangen, vrijgesteld van het bijwonen van godsdienstonderwijs, daaronder begrepen onderwijs in kerkleer, en van godsdienstige verrichtingen.

b. *Van het leerplan en den rooster van lesuren.*

Artikel 85.

1. Het leerplan, bedoeld in artikel 84, derde lid, moet voldoen aan de voorschriften in de artikelen 28 tot en met 31 en artikel 33 gesteld aan het leerplan van eene openbare school. Het kan bovendien vakken omvatten verband houdende met de richting van het onderwijs.
2. Het leerplan wordt voor ieder schooljaar door den Inspecteur van het Onderwijs voor gezien geteekend ten bewijze, dat het voldoet aan de in het eerste lid gestelde vereischten.
3. Ten einde eene juiste beoordeeling van het leerplan door den Inspecteur van het Onderwijs mogelijk te maken, wordt eene lijst van in elk leerjaar bij het onderwijs te gebruiken leerboeken en leermiddelen aan het leerplan toegevoegd, welke eveneens door den Inspecteur van het Onderwijs voor gezien wordt geteekend.
4. Bij de beoordeeling van het leerplan komt de richting van het onderwijs niet in aanmerking.

Artikel 86.

Het bepaalde in artikel 36 is van toepassing op de gesubsidieerde scholen.

Artikel 87.

Wijziging van het leerplan of van de leerboeken, voorkomende in de lijst, bedoeld in artikel 85, derde lid, in den loop van het schooljaar mag alleen geschieden, nadat de Inspecteur van het Onderwijs de bij hem schriftelijk ingezonden wijziging voor gezien geteekend heeft, ten bewijze, dat tegen deze wijziging geene wettelijke bezwaren zijn.

Artikel 88.

1. De rooster van lesuren, bedoeld in artikel 84, vierde lid, voldoet aan het bepaalde in artikel 34, tweede lid, en vermeldt bovendien:
a. de vacantiedagen;
b. de namen van de onderwijzers, aan wie het onderwijs voor alle vakken in eene of meer klassen, of voor bepaalde vakken is opgedragen.
2. De rooster van lesuren wordt voor ieder schooljaar door den Inspecteur van het Onderwijs voor gezien geteekend ten

bewijze, dat hij voldoet aan de in het eerste lid gestelde vereischten.

Artikel 89.

Wijziging van den rooster van lesuren in den loop van het schooljaar mag alleen geschieden, nadat de Inspecteur van het Onderwijs de bij hem schriftelijk ingezonden wijziging voor gezien heeft geteekend, ten bewijze, dat tegen deze wijziging geene wettelijke bezwaren zijn.

Artikel 90.

Het aantal vacantiedagen per schooljaar overschrijdt niet dat, voor soortgelijke openbare scholen vastgesteld.

Artikel 91.

1. Afwijkingen van den eenmaal voor gezien geteekenden rooster van lesuren zijn niet geoorloofd.
2. Tijdelijke afwijking van den rooster van lesuren kan, op verzoek van het hoofd der school, daartoe door het bestuur der gesubsidieerde school gemachtigd, door den Inspecteur van het Onderwijs worden toegestaan.
3. Wanneer door tijdelijke onvoltalligheid van het onderwijzend personeel het onderwijs niet in zijn vollen omvang kan worden gegeven, regelt het hoofd der school de lessen, zooals hij het meest gewenscht acht. Van de getroffen regeling doet hij, onder aantooning van de noodzakelijkheid, onverwijld schriftelijke mededeeling voor eene school op Curaçao aan den Inspecteur van het Onderwijs, voor eene school op een ander eiland dan Curaçao aan den Gezaghebber.
4. Het bestuur der gesubsidieerde school kan, na verkregen goedkeuring daarop van den Inspecteur van het Onderwijs, wijziging in de vacantietijden of vacantiedagen brengen, mits daardoor het maximum-aantal vacantiedagen per schooljaar niet wordt overschreden.

c. *Van de onderwijzers.*

Artikel 92.

1. Het bestuur van eene gesubsidieerde school draagt zorg, dat de Inspecteur van het Onderwijs steeds kennis draagt van de namen en voornamen en van de akten van bekwaamheid van de aan de school verbonden onderwijzers en, indien aan

de school ook niet-verplichte onderwijzers verbonden zijn, gescheiden in verplichte en niet-verplichte onderwijzers, alsook van de leerjaren en de klassen, waarin zij les geven.

2. Het aantal verplichte onderwijzers wordt bij den aanvang van een dienstjaar op grond van het gemiddeld getal leerlingen over het afgeloopen dienstjaar bepaald op gelijke wijze als dit bij het openbaar onderwijs geschiedt.

3. Indien voor eene gesubsidieerde school het aantal verplichte onderwijzers voor een dienstjaar niet op grond van het gemiddeld getal leerlingen over het afgeloopen dienstjaar wordt bepaald, stelt de Gouverneur dit aantal vóór den 1en Maart van het loopende dienstjaar vast.

4. Indien bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, is de Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, bevoegd om te bepalen, dat voor eenig dienstjaar, of gedeelte daarvan, meer of minder verplichte onderwijzers dan het aantal in het tweede of in het derde lid bedoeld, of een of meer vakonderwijzers, werkzaam mogen of zullen zijn.

Artikel 93.

1. Het verplichte onderwijzend personeel van eene gesubsidieerde school, het hoofd der school inbegrepen, moet gedurende den geheelen bij den rooster van lesuren vastgestelden schooltijd uitsluitend aan de school verbonden zijn, in den zin, dat het gedurende dien geheelen tijd voor het onderwijs aan de school beschikbaar is en beschikbaar blijft en, tenzij aan de school vakonderwijzers verbonden zijn, dat het er ten minste gedurende het voor het soort onderwijs vereischte minimum-aantal uren per week, onderwijs geeft.

2. Aan het hoofd van eene gesubsidieerde school voor meer uitgebreid lager onderwijs kan nochtans een kleiner aantal lesuren, dan in het vorig lid bepaald, worden opgedragen. Dit aantal is echter niet minder dan dat, door het hoofd van eene gelijksoortige openbare school op hetzelfde eiland gegeven.

Artikel 94.

1. In eene vacature onder het verplichte onderwijzend personeel, welke ontstaat tengevolge van ontslag, vertrek of overlijden, moet uiterlijk *zes* maanden, nadat de vacature is ontstaan, zijn voorzien, tenzij door den Gouverneur, op grond van het gemiddeld aantal leerlingen van het loopende dienstjaar, van deze verplichting ontheffing verleend wordt.

2. Indien eene vacature, als bedoeld in het eerste lid van

dit artikel, langer dan zes maanden heeft geduurd, gaat de uitkeering voor de school verloren voor het dienstjaar, waarin de niet-tijdige vervulling van de vacature wordt vastgesteld, tenzij ten genoege van den Gouverneur wordt aangetoond, dat de niet-tijdige aanvulling te wijten is aan omstandigheden, die boven de macht van het bestuur der gesubsidieerde school uitgingen.

3. In eene vacature, welke bij het begin van een dienstjaar ontstaat, op grond van het gemiddeld getal leerlingen van het afgeloopen dienstjaar, moet uiterlijk zestien dagen na het verstrijken van de helft van het dienstjaar zijn voorzien, tenzij vóór of op dien datum door den Gouverneur, op grond van het gemiddeld aantal leerlingen van het loopende dienstjaar, van deze verplichting ontheffing verleend wordt.

4. Wanneer op den in het derde lid bedoelden datum niet in de vacature wordt voorzien op grond van de aan den Inspecteur van het Onderwijs vóór of op de helft van het dienstjaar medegedeelde overweging, dat het vermoedelijk gemiddeld getal leerlingen gedurende de tweede helft van het dienstjaar aanstelling van den ontbrekenden onderwijzer overbodig zal maken, gaat de uitkeering voor de betrokken school tengevolge van die vacature over de eerste helft van het dienstjaar niet verloren en dient voor de beoordeeling van de vraag, of gedurende de tweede helft van het dienstjaar aanspraak gemaakt kan worden op uitkeering, het gemiddeld getal leerlingen van dat tijdvak als uitgangspunt.

5. Wanneer, door het gedeeltelijk samenvallen van twee of meer vacatures aan eenzelfde gesubsidieerde school, naar het oordeel van den Gouverneur, gedurende langer dan zes achtereenvolgende maanden het verplichte aantal onderwijzers niet aan de school verbonden is geweest, gaat alleen dan de aanspraak op uitkeering voor die school verloren, indien voor een dier vacatures niet aan het voorschrift omtrent de voorziening binnen zes maanden is voldaan.

Artikel 95.

1. Afwezigheid van een verplicht onderwijzer door schorsing, ziekte, of verlof wegens langdurigen, onafgebroken dienst maakt het verplichte onderwijzend personeel niet onvoltallig.

2. Indien de afwezigheid van een verplicht onderwijzer, als bedoeld in het eerste lid, langer dan zes maanden duurt, is het bestuur van de gesubsidieerde school verplicht voor den langeren duur van zijne afwezigheid voor hem een plaatsvervanger aan te stellen.

3. Bij afwezigheid van een verplicht onderwijzer, op grond

van verlof wegens ziekte of langdurigen, onafgebroken dienst is het bestuur der gesubsidieerde school bevoegd om diens plaatsvervanger gedurende het tijdvak, dat hij als zoodanig optreedt, bij de aanvrage om uitkeeringen uit 's Lands kas in aanmerking te brengen.

Artikel 96.

1. Afwezigheid van een verplicht onderwijzer wegens eene hem door het bestuur der gesubsidieerde school verleende vrijstelling van dienst op grond van ziekte, of om andere redenen dan ziekte, wanneer bijzondere dringende omstandigheden daartoe aanleiding geven, maakt het verplichte onderwijzend personeel niet onvoltallig.

2. Gedurende de afwezigheid van een verplicht onderwijzer, als bedoeld in het eerste lid, mag deze bij de aanvrage om uitkeeringen uit 's Lands kas in aanmerking worden gebracht.

Artikel 97.

Wordt een verplicht onderwijzer van eene gesubsidieerde school naar eene andere, staande onder hetzelfde bestuur, overgeplaatst en valt de dag van overplaatsing niet op den eersten van eene maand, dan geschiedt voor dien onderwijzer de uitkeering voor die maand ten volle en wel als nog behoorende tot het personeel van de school, welke hij verlaat, wanneer zijn vertrek op of na den 16en der maand plaats vindt en als reeds behoorende tot het personeel van de school, waarheen hij overgeplaatst wordt, wanneer hij vóór den 16en daar in dienst treedt, met dien verstande, dat over de maand, waarin de overplaatsing plaats vindt, voor elk van de scholen voor niet meer dan voor het verplichte aantal onderwijzers uitkeering wordt gedaan.

Artikel 98.

1. Het hoofd van eene gesubsidieerde school is in het bezit van ten minste de bewijzen van bekwaamheid, naar het bepaalde in artikel 56 voor hoofd van eene soortgelijke openbare school vereischt.

2. Ieder der overige onderwijzers van eene gesubsidieerde school is in het bezit van ten minste de bewijzen van bekwaamheid naar het bepaalde in artikel 57, eerste lid, voor den onderwijzer aan eene soortgelijke openbare school, in het gelijke leerjaar als dat, waarin hij geplaatst is, vereischt.

3. Het bepaalde in artikel 59 is van toepassing op de eischen

ten aanzien van de bekwaamheid der overige onderwijzers als bedoeld in het tweede lid.

4. Van het voldoen aan de eischen van bekwaamheid, voor het personeel van eene gesubsidieerde school gesteld, kan de Gouverneur aan het bestuur van die school voor ten hoogste *twee* leerkrachten van de school en in elk van deze gevallen voor ten hoogste *zes* maanden ontheffing verleenen.

Artikel 99.

Het bepaalde in de artikelen 47 en 51 is van toepassing op den onderwijzer, werkzaam aan eene gesubsidieerde school.

d. *Van het inkomen der onderwijzers.*

Artikel 100.

1. Aan elken verplichten onderwijzer, verbonden aan eene gesubsidieerde school, betaalt het bestuur van die school uit een bedrag aan bezoldiging, aan toelage als hoofd en aan toelagen voor akten, ten minste gelijk aan dat, hetwelk de onderwijzer zou genieten, indien hij in dezelfde positie aan eene soortgelijke openbare school werkzaam ware.

2. Het bepaalde in artikel 58 vindt bij de uitvoering van het eerste lid toepassing.

Artikel 101.

Het in artikel 100, eerste lid, bedoelde bedrag wordt in voorkomend geval vermeerderd met tijdelijke toeslagen, op denzelfden voet als voor de onderwijzers bij het openbaar onderwijs is bepaald.

e. *Van de akte van benoeming.*

Artikel 102.

De akte van benoeming, bedoeld in artikel 84, zevende lid, vermeldt ten minste:

a. den naam en de voornamen van den benoemde;
b. de bepaling, of de benoeming voor vast of voor welk tijdvak zij is geschied;
c. de bezoldiging (en de toelagen) en de wijze, waarop die zal (zullen) worden uitbetaald;
d. eene bepaling omtrent den wederzijdschen termijn van opzegging.

Artikel 103.

1. De Inspecteur van het Onderwijs teekent de akte van benoeming voor gezien, ten bewijze, dat zij voldoet aan de wettelijke vereischten.

2. Op een der andere eilanden dan Curaçao kan in spoedeischende gevallen de Gezaghebber van het eiland, in afwachting van de nadere beslissing van den Inspecteur van het Onderwijs, de akte van benoeming voorloopig voor gezien teekenen, waarna het bestuur van de gesubsidieerde school haar per eerste scheepsgelegenheid aan den Inspecteur van het Onderwijs ter viseering opzendt.

f. *Van de schoolgelden.*

Artikel 104.

1. De Gouverneur stelt de regelen vast volgens welke het bestuur van eene gesubsidieerde school het in artikel 84, achtste lid, bedoelde bedrag der schoolgelden in 's Lands kas stort.

2. Het bestuur van eene gesubsidieerde school doet jaarlijks bij den aanvang van het schooljaar van de regeling van de heffing der schoolgelden, alsmede ten spoedigste van elke wijziging van deze regeling in den loop van het schooljaar, aan den Inspecteur van het Onderwijs mededeeling.

g. *Van de leerlingen.*

Artikel 105.

1. De gesubsidieerde scholen zijn, behoudens het bepaalde in het tweede lid, voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid toegankelijk.

2. Weigering om een kind tot eene gesubsidieerde school toe te laten mag alleen geschieden, indien zich binnen den afstand van drie kilometer der school, gemeten langs den kortsten gebruikelijken weg, eene bijzondere school van gelijke richting of eene openbare school bevindt, waarop voor dat kind plaatsing te verkrijgen is.

Artikel 106.

Het bepaalde in de artikelen 69 tot en met 71 is van toepassing op de gesubsidieerde scholen.

h. *Slotbepalingen.*

Artikel 107.

De Gouverneur bepaalt voor elke gesubsidieerde school voor lager onderwijs den aard van het onderwijs, als bedoeld in artikel 27, dat in die school wordt gegeven en op den grondslag waarvan de uitkeeringen, bedoeld in artikel 83, behooren te geschieden.

Artikel 108.

1. Het bepaalde in het eerste en in het tweede lid van artikel 38 is van toepassing op de gesubsidieerde scholen.

2. De Gouverneur bepaalt, welke gesubsidieerde scholen filiaalscholen zijn, welke school in elk der gevallen als hoofdschool wordt aangemerkt en of ten behoeve van een der onderwijzers van de filiaalschool eene uitkeering als hoofd van de school zal worden verleend.

Artikel 109.

1. Wanneer eene instelling of vereeniging, als bedoeld in artikel 84, eerste lid, voor de eerste maal aanspraak wil maken op uitkeeringen uit 's Lands kas ten behoeve van eene bijzondere school voor lager onderwijs, brengt zij haar voornemen ter kennis van den Gouverneur bij eene met redenen omkleede schriftelijke mededeeling.

2. De Gouverneur brengt de aanvraag om krediet ter bekostiging van de uitkeeringen voor eene op te richten gesubsidieerde school op de begrooting, zoodra de middelen het gedoogen.

Artikel 110.

Bij omzetting van eene gesubsidieerde school in eene van hooger type, wordt, indien de Gouverneur zich met de omzetting heeft vereenigd, de daardoor noodzakelijk geworden verhooging van de kredieten op de begrooting gebracht, zoodra de middelen het gedoogen.

Artikel 111.

De uitkeeringen, of de verhooging van uitkeeringen, bedoeld in de artikelen 109 en 110 gaan (gaat) in, onderscheidenlijk met den eersten der maand volgende op die, waarin de

opening der school heeft plaats gevonden, of met den eersten der maand volgende op die, waarin de omzetting der school is geschied, maar in geen geval vroeger dan den eersten dag van het jaar, waarvoor de begrooting geldt, waarbij voor het eerst met die uitkeeringen of de verhooging van uitkeeringen rekening is gehouden.

Artikel 112.

Voor uitkeeringen uit 's Lands kas komt in eenig dienstjaar niet in aanmerking de bijzondere school voor lager onderwijs :

a. waarvan het aantal leerlingen gedurende dat dienstjaar zoo gering is, dat de Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, van oordeel is, dat uitkeeringen uit 's Lands kas ten behoeve der school niet verantwoord zijn ;

b. waarvan de opbrengst aan schoolgelden in dat dienstjaar ten minste eene inkomst van f 120.— per schoolgaanden leerling heeft opgeleverd.

Artikel 113.

Eene bijzondere school voor lager onderwijs kan niet voor uitkeeringen uit 's Lands kas in aanmerking komen, indien en voor zoolang zij naar het oordeel van den Gouverneur winstgevend is.

Artikel 114.

1. Voor uitkeeringen uit 's Lands kas komt niet meer, of tijdelijk niet, in aanmerking eene gesubsidieerde school, die naar het oordeel van den Gouverneur niet meer voldoet of niet voldaan heeft, aan de voorwaarden uitgedrukt in artikel 84 en nader uitgewerkt in de artikelen 85 tot en met 106.

2. De Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, spreekt zijn oordeel uit bij eene met redenen omkleede beschikking en bepaalt hierin den datum van ingang, en in daartoe aanleiding gevende gevallen den tijdduur van de opschorting der uitkeeringen.

Artikel 115.

Het bestuur van eene gesubsidieerde school is op straffe van verval van aanspraak op uitkeeringen gehouden om aan den Gouverneur en aan de personen, die met het toezicht zijn belast, mondeling of schriftelijk alle verlangde inlichtingen

te geven, welke op het verkrijgen, het behoud of de opschorting van uitkeeringen betrekking hebben.

HOOFDSTUK IV.

Van het vervolgonderwijs.

Artikel 116.

Het vervolgonderwijs kan behalve door het oprichten van cursussen voor openbaar vervolgonderwijs bevorderd worden door het verleenen van bijdragen of vergoedingen uit 's Lands kas aan cursussen voor bijzonder vervolgonderwijs.

Artikel 117.

1. Vervolgonderwijs wordt gegeven in afzonderlijke cursussen.
2. Tot het ontvangen van vervolgonderwijs kan van lands wege gelegenheid worden gegeven, indien zich een voldoend aantal leerlingen daartoe aanmeldt.

Artikel 118.

De omvang van elken cursus voor openbaar vervolgonderwijs wordt, rekening houdende met plaatselijke omstandigheden, door den Gouverneur vastgesteld.

Artikel 119.

Voor elken cursus voor vervolgonderwijs, welke geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas wordt bekostigd, stelt de Gouverneur onder meer vast:

a. aan welke eischen zij, die hem wenschen te volgen, moeten voldoen;
b. het aantal wekelijksche lesuren;
c. het minimum-aantal leerlingen;
d. de voor het volgen van het onderwijs te betalen vergoeding;
e. de regeling voor het verleenen van vrijstelling van de betaling van de sub *d* bedoelde vergoeding of van vermindering daarvan aan on- of minvermogenden;
f. de belooning van de onderwijzers, die met het geven van lessen worden belast.

Artikel 120.

Voor zooveel het geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas be-

kostigde vervolgonderwijs vakken bevat, waarvoor volgens de bepalingen van deze verordening akten van bekwaamheid kunnen worden verworven, moet, indien mogelijk, het onderwijs in die vakken gegeven worden door onderwijzers of vakonderwijzers in het bezit van deze akten.

Artikel 121.

Het geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigde vervolgonderwijs wordt in het Nederlandsch gegeven.

HOOFDSTUK V.

Van het beroepsonderwijs

Artikel 122.

Het beroepsonderwijs kan, behalve door het oprichten van scholen of leergangen voor openbaar beroepsonderwijs bevorderd worden door het verleenen van bijdragen of vergoedingen uit 's Lands kas aan scholen of leergangen voor bijzonder beroepsonderwijs.

Artikel 123.

1. Beroepsonderwijs wordt gegeven in daartoe bestemde scholen of afzonderlijke leergangen.

2. Tot het ontvangen van beroepsonderwijs kan van landswege gelegenheid gegeven worden, indien zich een voldoend aantal leerlingen daartoe aanmeldt.

Artikel 124.

Tot het beroepsonderwijs wordt gerekend het onderwijs gegeven aan:

ambachtsscholen of -leergangen;
naai-, huishoud- en kookscholen of -leergangen;
handelsscholen of -leergangen;
zeevaartscholen of -leergangen; en
leergangen in het stroohoedenvlechten.

Artikel 125.

De omvang van het openbaar beroepsonderwijs wordt, rekening houdende met plaatselijke behoeften, voor elke school of afzonderlijken leergang, door den Gouverneur vastgesteld.

Artikel 126.

Voor elke school of leergang voor beroepsonderwijs, welke geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas wordt bekostigd, stelt de Gouverneur onder meer vast:

a. aan welke eischen zij, die het onderwijs wenschen te volgen, moeten voldoen;
b. het aantal wekelijksche lesuren;
c. het minimum-aantal leerlingen;
d. de voor het volgen van het onderwijs te betalen vergoeding;
e. de regeling voor het verleenen van vrijstelling van de betaling van de sub *d* bedoelde vergoeding of van vermindering daarvan aan on- of minvermogenden;
f. de belooning van de onderwijzers, die met het geven van lessen worden belast.

Artikel 127.

Voor zoover mogelijk wordt het geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigde beroepsonderwijs door daartoe wettelijke bekwaamheid bezittenden op de Benedenwindsche Eilanden in het Nederlandsch, op de Bovenwindsche Eilanden in het Engelsch of in het Nederlandsch gegeven.

HOOFDSTUK VI.

Van de bekwaamheid tot het geven van onderwijs en de opleiding van onderwijzers

§ 1. Van de bekwaamheid tot het geven van onderwijs.

Artikel 128.

1. Bewijzen van bekwaamheid tot het geven van onderwijs zijn:

a. die, verworven wegens het met goed gevolg afleggen van de in artikel 129 bedoelde examens alsmede de verklaringen, bedoeld in de artikelen 15 en 16;
b. de krachtens de verordeningen van 12 Maart 1873 (P. B. No. 9), 5 Juli 1884 (P. B. No. 16) en 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5) in Curaçao verworven bewijzen van bekwaamheid of toelatingen tot het geven van onderwijs;
c. de in Nederland, in Nederlandsch-Indië of in Suriname verworven bewijzen van bekwaamheid tot het geven van onderwijs.

2. Hij, die de in het eerste lid onder *a* bedoelde examens wenscht af te leggen, moet zijn *achttiende* levensjaar hebben volbracht, tenzij de Gouverneur hem om bijzondere redenen vergunt het examen eerder af te leggen.

3. De Gouverneur bepaalt, welke in Nederland, in Nederlandsch-Indië of in Suriname te verwerven akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs, worden gelijkgesteld met de overeenkomstige akten, die in Curaçao worden uitgereikt.

Artikel 129.

1. De in Curaçao te verwerven akten van bekwaamheid zijn :
a. die als hulponderwijzer of hulponderwijzeres ;
b. die als onderwijzer of onderwijzeres ;
c. die tot het geven van onderwijs in :
1o. de Spaansche taal ;
2o. de Engelsche taal ;
3o. de Fransche taal ;
4o. de Hoogduitsche taal ;
5o. de wiskunde ;
6o. de handelskennis ;
7o. de lichamelijke oefening ;
8o. de handwerken voor meisjes ;
9o. het handteekenen ;
10o. den handenarbeid ;
11o. den land- en tuinbouw.

2. Aan ieder, die aan een examen ter verkrijging van eene der in het eerste lid genoemde akten van bekwaamheid heeft voldaan, wordt de akte kosteloos uitgereikt.

Artikel 130.

1. Het examen ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid als hulponderwijzer of hulponderwijzeres omvat :
a. lezen ;
b. schrijven ;
c. rekenen ;
d. Nederlandsche taal ;
e. aardrijkskunde ;
f. kennis der natuur ;
g. geschiedenis van Curaçao en van Nederland ;
h. zingen ;
i. teekenen ;
j. de methode van opvoeding van en het geven van onderwijs aan jeugdige kinderen.

Artikel 131.

1. Het examen ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid als onderwijzer of onderwijzeres omvat:
a. lezen;
b. schrijven;
c. rekenen, met wiskunde;
d. Nederlandsche taal, met letterkunde;
e. drie van de vreemde talen Spaansch, Engelsch, Fransch of Hoogduitsch, naar keuze van den candidaat;
f. aardrijkskunde;
g. geschiedenis met staatsinrichting;
h. kennis van de natuur met gezondheidsleer;
i. zingen;
j. teekenen;
k. opvoedkunde en onderwijsleer.

Artikel 132.

1. De Commissie belast met het afnemen van de examens voor de akten van bekwaamheid, bedoeld in artikel 129, wordt jaarlijks door den Gouverneur benoemd.

2. De examencommissie kan zich door deskundigen laten bijstaan.

3. De Inspecteur van het Onderwijs treedt ambtshalve als voorzitter van de examencommissie op.

4. De mondelinge examens worden in het openbaar gehouden, behalve die van de vrouwelijke candidaten, welke aan den voorzitter het verlangen te kennen geven, dat haar mondeling examen niet openbaar zal zijn.

5. De Gouverneur regelt, zooveel mogelijk overeenkomstig de in Nederland daaromtrent bestaande bepalingen, alles wat verder op de examens betrekking heeft.

§ 2. Van de opleiding van onderwijzers.

Artikel 133.

De opleiding voor de examens voor de akten van bekwaamheid, als bedoeld in artikel 129, kan, behalve door het oprichten van openbare opleidingsscholen of leergangen, bevorderd worden door het verleenen van bijdragen of vergoedingen uit 's Lands kas aan bijzondere opleidingsscholen of leergangen.

Artikel 134.

De Gouverneur is bevoegd om te besluiten tot het oprichten en in stand houden van eene openbare school of leer-

gang, als bedoeld in artikel 133, zoodra en zoolang zich een naar zijn oordeel voldoend aantal leerlingen daarvoor heeft aangemeld.

Artikel 135.

De omvang van het onderwijs aan de in artikel 134 bedoelde opleidingsscholen of leergangen wordt door den Gouverneur vastgesteld.

Artikel 136.

Voor opleidingsscholen of leergangen, die geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas worden bekostigd, stelt de Gouverneur onder meer vast:

a. aan welke eischen zij, die het onderwijs wenschen te volgen, moeten voldoen;
b. het aantal wekelijksche lesuren;
c. het minimun-aantal leerlingen;
d. de voor het volgen van het onderwijs te betalen vergoeding;
e. de belooning van de onderwijzers, die met het geven van lessen worden belast.

Artikel 137.

Het onderwijs aan de geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigde opleidingsscholen of leergangen wordt in het Nederlandsch gegeven.

Artikel 138.

Leerlingen van de geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigde scholen of leergangen ter opleiding voor de examens, als bedoeld in de artikelen 130 en 131, kunnen ter practische oefening tijdelijk tot het geven van onderwijs aan de scholen worden toegelaten; zij moeten dan onder toezicht en leiding van een onderwijzer in hetzelfde lokaal als deze werkzaam zijn.

HOOFDSTUK VII.

Van het toezicht op het onderwijs

§ 1. Algemeene bepalingen.

Artikel 139.

Een Inspecteur van het Onderwijs houdt namens den Gou-

verneur voor het geheele gebiedsdeel toezicht op het onderwijs in zijn geheelen omvang.

Artikel 140.

1. Het toezicht op het geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigd lager onderwijs is op het eiland Curaçao mede opgedragen aan eene Commissie van Onderwijs.

2. Voor het toezicht op het eiland Curaçao op het geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigd vervolgonderwijs, het beroepsonderwijs en de opleiding voor de examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs, kan de Gouverneur Commissiën van Toezicht instellen.

§ 2. Van den Inspecteur van het Onderwijs.

Artikel 141.

1. De Inspecteur van het Onderwijs wordt door den Gouverneur voorzien van eene instructie en legt den bij die instructie voorgeschreven eed (belofte) af.

2. Voor het gelijktijdig vervullen van ambten of bedieningen van anderen dan kerkelijken of daarmede, naar het oordeel van den Gouverneur, gelijk te stellen aard, behoeft hij de toestemming van den Gouverneur.

Artikel 142.

1. Alle gebouwen en terreinen, waarin openbare en bijzondere scholen en leergangen in Curaçao worden gehouden, zijn steeds voor den Inspecteur van het Onderwijs toegankelijk en moeten op zijne aanvrage onverwijld voor hem en degenen, die hem vergezellen, worden geopend.

2. Ieder hoofd van eene school of leergang, en ieder van de overige aan die school of leergang verbonden onderwijzers zijn gehouden aan den Inspecteur van het Onderwijs de verlangde inlichtingen omtrent de school, de leerlingen en het onderwijs te geven in den vorm, waarin die inlichtingen gevraagd worden, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling en zoowel bij gelegenheid van het schoolbezoek als op andere tijdstippen.

3. Weigering om te voldoen aan eene der verplichtingen, in de voorgaande leden opgelegd, wordt, voor zooverre het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao er niet in voorziet, gestraft met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden en indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen

twee jaren zijn verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens niet voldoen aan verplichtingen in de voorgaande leden opgelegd onherroepelijk is geworden, met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden.

4. De in het derde lid strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 143.

1. Zoo dikwijls de Inspecteur van het Onderwijs bespreking van onderwijsbelangen met de Commissie van Onderwijs noodig acht, wordt hij op zijn aan den voorzitter daartoe gedaan verzoek in de gelegenheid gesteld eene vergadering der leden bij te wonen.

2. In deze vergadering heeft hij eene raadgevende stem.

§ 3. Van de Commissie van Onderwijs op het eiland Curaçao.

Artikel 144.

1. De Commissie van Onderwijs bestaat uit *negen* leden, die door den Gouverneur worden benoemd en ontslagen.

2. Onderwijzers in actieven dienst, bestuurders van instellingen en vereenigingen, welke scholen beheeren, zijn van het lidmaatschap uitgesloten.

3. Aan het einde van elk kalenderjaar treedt één lid af, dat echter terstond kan herbenoemd worden.

4. Hij, die benoemd wordt ter vervulling van eene tusschentijds opengevallen plaats, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij benoemd is, had moeten aftreden.

5. De eerste rooster van aftreding wordt in eene der eerste vergaderingen door het lot bepaald.

6. Jaarlijks kiest de Commissie uit haar midden een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris.

7. Deze keuze wordt aan den Gouverneur en aan den Inspecteur van het Onderwijs medegedeeld.

Artikel 145.

De Commissie van Onderwijs regelt hare werkzaamheden bij huishoudelijk reglement, dat aan de goedkeuring van den Gouverneur wordt onderworpen en onder meer bepalingen moet inhouden omtrent de openbare en besloten vergaderingen en omtrent het aantal leden, dat aanwezig moet zijn om geldige besluiten te kunnen nemen.

Artikel 146.

1. De Commissie van Onderwijs heeft tot taak den Gou-

verneur adviezen te verstrekken en inlichtingen te geven met betrekking tot het lager onderwijs op Curaçao.

2. Zij beijvert zich den bloei van het onderwijs op de onder haar toezicht staande scholen te behartigen, houdt zich op de hoogte van den toestand van dat onderwijs, ziet toe, dat de verordeningen, besluiten, beschikkingen en voorschriften op het onderwijs stipt worden nageleefd, doet aan den Gouverneur voorstellen, die zij in het belang van het onderwijs acht en verleent bijstand aan de onderwijzers, die hare voorlichting, hulp of medewerking vragen.

Artikel 147.

1. De Commissie van Onderwijs bezoekt de onder haar toezicht staande scholen ten minste eenmaal per jaar.

2. De leden afzonderlijk kunnen deze scholen bezoeken, zoo dikwijls zij dat noodig oordeelen.

3. Het bepaalde in artikel 142 is van toepassing op de Commissie van Onderwijs in haar geheel en op ieder van hare leden afzonderlijk ten aanzien de scholen en de onderwijzers, die onder het toezicht der Commissie staan.

Artikel 148.

De Commissie van Onderwijs zendt jaarlijks, vóór 15 Februari, een beredeneerd verslag van hare werkzaamheden en bevindingen in het onmiddellijk voorafgaande kalenderjaar aan den Gouverneur en een afschrift daarvan aan den Inspecteur van het Onderwijs.

§ 4. Van de Commissiën van Toezicht op het eiland Curaçao.

Artikel 149.

De Commissiën van Toezicht, bedoeld in het tweede lid van artikel 140, bestaan uit *drie* of *vijf* leden met den Inspecteur van het Onderwijs als lid en Voorzitter.

Artikel 150.

1. De Commissiën van Toezicht op cursussen of leergangen worden benoemd voor elk tijdvak, dat de cursus of leergang gegeven wordt.

2. Hare werkzaamheden worden geregeld in de besluiten tot uitvoering van de artikelen 119, 126 en 136.

3. Bijzondere, geheel of gedeeltelijk uit 's Lands kas bekostigde leergangen worden mede onder haar toezicht gesteld.

Artikel 151.

Op de Commissiën van Toezicht op openbare of bijzondere scholen voor beroepsonderwijs of opleidingsscholen voor de examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs, is van toepassing het bepaalde in het tweede tot en met het vijfde lid, behoudens de keuze van den Voorzitter het zesde lid, en het zevende lid van artikel 144, en de artikelen 146 tot en met 148.

Artikel 152.

De Commissiën van Toezicht hebben ten aanzien van de onderwijzers, werkzaam aan de openbare cursussen, leergangen of scholen, die onder haar toezicht staan, gelijke bevoegdheid als in artikel 48, eerste lid, en artikel 49, eerste lid, is verleend aan de Commissie van Onderwijs ten aanzien van de onderwijzers of vakonderwijzers van de openbare scholen voor lager onderwijs.

HOOFDSTUK VIII.

Van de bevordering van schoolbezoek

Artikel 153.

Indien bij de Curaçaosche begrooting gelden zijn uitgetrokken, teneinde aan schoolgaande kinderen voeding en (of) kleeding te verstrekken geschiedt zulks volgens door den Gouverneur vastgestelde regelen aan die leerlingen, die zonder deze hulp de school niet geregeld zouden kunnen bezoeken.

HOOFDSTUK IX.

Slot- en Overgangsbepalingen

Artikel 154.

Voor zooverre dit niet reeds bij de artikelen is bepaald, stelt de Gouverneur de bepalingen en voorschriften vast, welke noodig zijn voor de uitvoering dezer verordening.

Artikel 155.

Met het opsporen van feiten, strafbaar volgens deze verordening en hare uitvoeringsvoorschriften zijn behalve de

ambtenaren, vermeld in artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering voor de kolonie Curaçao (P. B. 1914 No. 21) ook bevoegd de Inspecteur van het Onderwijs en ieder Gezaghebber binnen zijn ambtsgebied.

Artikel 156.

Deze verordening kan worden aangehaald onder den titel van „Onderwijsverordening" onder bijvoeging van het jaartal van het Publicatieblad, waarin zij is opgenomen.

Artikel 157.

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van een door den Gouverneur te bepalen dag.

2. Alsdan vervallen:

a. de artikelen 1 tot en met 13 van het Koninklijk besluit van den 23sten Augustus 1922 No. 46 (P. B. 1922 No. 53), in hoofdzaak strekkende tot regeling van de uitkeeringen aan het bijzonder onderwijs in de kolonie Curaçao ter zake van de bezoldigingen van onderwijzers en kweekelingen bij dat onderwijs, zooals sedert aangevuld en gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van den 26sten Mei 1933 (P. B. 1933 No. 73);

b. de verordening van den 6n. October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao, zooals sedert gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 26sten Mei 1933 (P. B. 1933 No. 72); en

c. de verordening van den 27sten December 1922 (P. B. 1923 No. 73) tot instelling van een leerlingstelsel ter bevordering van het ambachtswezen in de kolonie Curaçao.

Artikel 158.

1. De verplichting tot het geven van onderwijs in het vak *j* van artikel 26 in de openbare of de gesubsidieerde scholen voor lager onderwijs vangt aan op den 1en Januari van het jaar, volgende op dat, waarin deze verordening in werking treedt.

2. De Gouverneur is bevoegd, de verplichting tot het geven van dit onderwijs voor eene bepaalde openbare of gesubsidieerde school voor lager onderwijs telkens voor ten hoogste *twee* jaren op te schorten.

Artikel 159.

Voor het jaar, waarin deze verordening in werking treedt,

blijven het leerplan en de rooster van lesuren voor elke openbare of gesubsidieerde school voor lager onderwijs van kracht, zooals die bij het in werking treden van de verordening waren vastgesteld of voor gezien geteekend.

Artikel 160.

Aan de kweekelingen, werkzaam aan de openbare en de gesubsidieerde scholen voor lager onderwijs, of in de aan die scholen verbonden voorbereidende klassen, op het tijdstip, dat deze verordening in werking treedt, blijft vergund om zelfstandig eene klasse te leiden.

Artikel 161.

Tot en met 31 December van het tweede jaar volgende op dat, waarin deze verordening in werking treedt, blijft de gelegenheid bestaan de examens volgens de bij hare inwerkingtreding vervallen programma's af te leggen.

Artikel 162.

Allen, die op het tijdstip, dat deze verordening in werking treedt, overeenkomstig de bepalingen der Onderwijsverordening 1907 (P.B. No. 5) in betrekking zijn als onderwijzer bij het openbaar of bij het bijzonder onderwijs, behoeven geene herbenoeming of erkenning om hunne betrekking te blijven bekleeden.

Artikel 163.

De Schoolcommissie op Curaçao is met het in werking treden van deze verordening ontbonden en geeft haar archief over aan de in artikel 140, eerste lid, bedoelde Commissie van Onderwijs op Curaçao.

Gegeven te Willemstad, den 27sten Februari 1935.

VAN SLOBBE.

De wnd. Gouvernements-Secretaris,

R. BOSKALJON.

Uitgegeven den 29sten Juni 1935.
De Gouvernements-Secretaris,
GRONEMEIJER.